

TIBBIYOT SOHASIDAGI TALABALARNI O'QITISHDA MEDIA TA'LIMNI SHAKILLANTIRISH

Yunusov Ilhomjon Yunusovich

Andijon davlat tibbiyot instituti farmatsiya fakulteti

Biologikfizika va informatika kafedrası assistenti

Annotatsiya. Media ta'limning ijtimoiy media va boshqa raqamli platformalar orqali qo'llanishi o'quvchilarga nafaqat sinf ichidagi, balki sinfdan tashqaridagi o'qish imkoniyatlarini beradi. Bu usul orqali o'quvchilar bir-birlari bilan hamkorlik qiladi, o'qituvchilar bilan doimiy aloqada bo'lib turadi va mustaqil o'rganishni kuchaytiradi. Umuman olganda, media ta'lim an'anaviy ta'limga zamonaviy texnologiya vositalarini kiritish orqali o'quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda yordam beradi ushbu maqolamizda talabalarning zamonaviy tarzda bilimlarini egallashda bir nechta usullarni tahlilni qilishga yondashildi.

Kalit so'z. virtual, multimedia, gamifikatsiya, raqamli platforma.

Jahon tibbiyot ta'lim muassasalarida o'quv jarayonlarini raqamlashtirish, axborot muhitida mediata'lim maxsulotlarini joriy etishning kreativ texnologiyalari amaliyotga tatbiq etilmoqda. Xalqaro tashkilotlar va rivojlangan davlatlar tomonidan qabul qilingan 2030 yilgacha bo'lgan davr yangi ta'lim konsepsiyasida: "...zamonaviy dunyoda mediani ijtimoiy -madaniy va siyosiy nuqtai nazardan tushunish, mediamatnlarni idrok etish, yaratish, tahlil etish, baholash qobiliyati rivojlangan mediasavodxon kadrlarni tayyorlash..." dolzarb vazifa sifatida e'tirof etilib, ta'lim jarayonlarida mediata'limning istiqbolli yo'nalishlarini belgilash, innovatsion pedagogik va ahborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish bo'yicha tizimli ishlar olib borilmoqda.

Jahon ta'lim va ilmiy tadqiqot muassasalarida tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonlarini zamonaviy o'quv-laboratoriya jihozlari bilan samaradorligini oshirish, o'quv jarayoniga ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish, talabalarning mediasavodxonlik kompetensiyalarini rivojlantirish, miltimediali elektron majmualardan o'quv jarayonida keng foydalanish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Talabalarning mediasavodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirilishi xamda faoliyat sohalari bo'yicha talabalarga innovatsion ta'lim berish, kasbiy ko'nikma va malkalarini doimiy takomillashtirib borish, mediakontentlardan ta'lim jarayonida foydalangan xolda mediakompetensiyali zamonaviy mutaxassislar tayyorlash bo'yicha ilmiy tadqiqotlarga e'tibor berilmoqda.

Media ta'lim zamonaviy o'quv jarayonini boyitishga xizmat qiluvchi samarali

metodlardan biridir. U an'anaviy ta'lim usullariga interaktiv va vizual elementlarni qo'shadi. Media ta'limda foydalaniladigan asosiy uslublar multimediya vositalari (video, audio, infografika), virtual o'yinlar, ijtimoiy media va raqamli platformalarni o'z ichiga oladi. Bu usullar o'quvchilarni darsga jalb qilish va ularning qiziqishini oshirishga yordam beradi. Multimediya vositalari orqali o'qituvchilar mavzularni jonlantiradi, matnni jonli vizual materiallar bilan boyitadi. Masalan, matematik yoki kimyo darslarida kontseptual tushunchalarni animatsiya orqali tushuntirish, o'quvchilar uchun mavzuni ko'proq anglash imkonini beradi. Virtual o'yinlar va simulyatsiyalar esa o'quvchilarga real hayotga yaqin vaziyatlarda amaliy tajriba olish imkonini beradi. Masalan, tarix yoki geografiya darsida muhim voqealarni simulyatsiya qilish orqali o'quvchilar mavzuni yaxshiroq tushunadi va uni amalda his qiladilar.

Media ta'limning ijtimoiy media va boshqa raqamli platformalar orqali qo'llanishi o'quvchilarga nafaqat sinf ichidagi, balki sinfdan tashqaridagi o'qish imkoniyatlarini beradi. Bu usul orqali o'quvchilar bir-birlari bilan hamkorlik qiladi, o'qituvchilar bilan doimiy aloqada bo'lib turadi va mustaqil o'rganishni kuchaytiradi. Umuman olganda, media ta'lim an'anaviy ta'limga zamonaviy texnologiya vositalarini kiritish orqali o'quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda yordam beradi.

Media ta'limning eng muhim afzalliklaridan biri – o'quvchilarni faol o'rganishga undashi va ularning kreativlik qobiliyatlarini rivojlantirishidir. Masalan, videodarslar orqali murakkab mavzularni qayta-qayta ko'rib chiqish imkoniyati o'quvchilarga o'ziga qulay bo'lgan sur'atda o'qish imkonini beradi. Shuningdek, interaktiv taqdimotlar va grafikalar o'quvchilarni vizual jihatdan qiziqtiradi va ularga dars mazmunini osonroq tushunishga yordam beradi.

Raqamli platformalardagi munozara guruhlar va ijtimoiy media orqali ta'lim olish jarayoni o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifoda qilish, muammolarni jamoaviy hal qilish va mustaqil o'rganishga bo'lgan ishtiyoqni kuchaytiradi. Bu usul bilan o'quvchilar faqat ma'lumot olish bilan cheklanmay, o'z bilimlarini boshqalar bilan baham ko'rishni o'rganadi. Ayniqsa, o'yin elementlari qo'llanilgan o'qitish metodlari – gamifikatsiya, o'quv jarayonini rag'batlantirish va qiziqarli qilishda muhim o'rin tutadi. Ta'limda media vositalarini keng qo'llash, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlarni mustahkamlaydi va ularni yangi bilimlarni yanada tushunarli o'zlashtirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar yordamida media ta'lim nafaqat ta'lim jarayonini yangilash, balki o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish va ularni yangi mavzularga qiziqtirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu sababli media ta'lim ta'lim tizimining muhim qismi hisoblanadi.

Media ta'limning kelajakdagi rivoji o'quv jarayonining yanada shaxsiylashtirilgan va moslashuvchan bo'lishiga yordam beradi. Masalan, sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan ta'lim platformalari har bir o'quvchining ehtiyojiga

qarab individual o'quv rejalarini taklif qila oladi. Bu esa o'quvchilarning qobiliyatlarini yanada samarali rivojlantirishga imkon yaratadi.

Bundan tashqari, virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR va AR) texnologiyalari yordamida o'quvchilar tajriba asosida o'rganish imkoniga ega bo'ladi. Masalan, biologiya yoki kimyo darslarida murakkab laboratoriya tajribalarini virtual muhitda amalga oshirish o'quvchilarga xavfsiz va aniq bilim olish imkonini beradi. Umuman olganda, media ta'limning jadal rivoji ta'lim tizimiga innovatsion yangiliklarni olib kirib, o'quv jarayonini yanada qiziqarli, chuqur va samarali qilishda katta rol o'ynamoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mayer, R. E. (2001). **Multimedia Learning**. Cambridge University Press.
2. Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). **E-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning**. John Wiley & Sons.
3. Jenkins, H. (2006). **Convergence Culture: Where Old and New Media Collide**. NYU Press.
4. Jonassen, D. H. (1994). **Thinking Technology: Toward a Constructivist Design Model**. Educational Technology.
5. Gee, J. P. (2007). **What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy**. Palgrave Macmillan.
6. Siemens, G. (2005). **Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age**. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.
7. Plass, J. L., Homer, B. D., & Kinzer, C. K. (2015). **Foundations of Game-Based Learning**. Educational Psychologist.
8. Kearsley, G., & Shneiderman, B. (1999). **Engagement Theory: A Framework for Technology-Based Teaching and Learning**. Educational Technology.
9. Salomon, G. (1993). **Distributed Cognition: Psychological and Educational Considerations**. In **Distributed Cognition: Psychological and Educational Considerations**.
10. Yunusov Ilhomjon Yusupovich. (2023). TALABALARDA MEDIASAVODXONLIKNI KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK ASOSLARI . TADQIQOTLAR, 27(4), 116–119. Retrieved